

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Brigity Chrástilové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **A. J. Y.**, t. č. pobytem K Sadu 10/414, Praha 8, zastoupeného JUDr. Milanem Hulíkem, advokátem, se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2007, č. j. OAM - 1311/VL - 07 - 04 - 2006, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 2. 2008, č. j. 29 Az 42/2007 - 75,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí včasnou kasační stížností proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2007, č. j. OAM - 1311/VL - 07 - 04 - 2006, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), s tím, že nebyly shledány důvody ani pro udělení azylu, ani doplňkové ochrany dle téhož zákona. O náhradě nákladů bylo rozhodnuto tak, že žalovanému nebyla náhrada nákladů řízení přiznána.

Jako důvody kasační stížnosti uvádí stěžovatel následující skutečnosti: Stěžovatel svou žádost o udělení mezinárodní ochrany zdůvodnil potížemi, které měl v zemi původu s hlídkou muslimských vojáků, kteří jej po kontrole na kontrolním stanovišti zbili z důvodu jeho křesťanského původu (zjištěného při kontrole podle jména), a s Mladými patrioty (nelegální ozbrojená formace na podporu prezidenta), kteří se jej pokusili násilím přimět, aby se přidal k nim. Stěžovatel opakuje v kasační stížnosti, že střety s patrioty a s vládními vojáky, jsou podřaditelné pod důvody, které má na mysli § 12 zákona o azylu a Úmluva o právním postavení uprchlíků. Každé pronásledování je třeba považovat za ohrožení života nebo svobody, a také za opatření působící psychický nátlak, pokud jsou spjata s opatřeními, která zasahují do občanských a politických práv jedince a jsou trpěna státními orgány. Pochybení správního orgánu stěžovatel spatřuje v chybném vyhodnocení důvodů dle § 12 zákona o azylu. V tomto duchu měl krajský soud hodnotit rovněž existenci překážky vycestování. Stěžovatel současně požádal o přiznání odkladného účinku.

Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

- 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
- 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
- b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Kasační námitky se v daném případě zaměřují na zpochybnění posouzení právní otázky soudem. Stěžovatel zdůrazňuje, že s ohledem na jeho potíže v zemi původu došlo k nesprávnému vyhodnocení důvodů dle § 12 zákona o azylu a v tomto duchu i překážky vycestování. Soud při hodnocení věci vyšel z následujících skutečností: nemůže se jednat o odůvodněný strach z pronásledování pro politické přesvědčení tam, kde žadatel není ani schopen zformulovat, či doložit, že nějaké relevantní politické přesvědčení má, a že mu potíže vznikly v souvislosti s tím, že je nějak projevil. Dále ani popis jednorázového, nahodilého incidentu s vojáky, zřejmě na podkladě jeho křesťanského jména, nelze označit za pronásledování z náboženských důvodů. Soud v závěru konstatoval, že z předložených materiálů vyplývají problémy politické, hospodářské i národnostní v Pobřeží slonoviny, avšak bez jakéhokoli bezprostředního vztahu k situaci žalobce - nelze z nich vyvodit, že by žalobci v případě návratu do země hrozila vážná újma. S tímto vyhodnocením se Nejvyšší správní soud ztotožnil a uvádí k tomu následující: obdobnou situací, jako je tomu v posuzovaném případě, se Nejvyšší správní soud vnitřně

jednotně a nerozporně zabýval v řadě svých předchozích rozsudků. Již dříve tak bylo opakovaně judikováno, že smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu. Nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů vypočtených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze 6. 11. 2003, č. j. 6 Azs 12/2003 - 49). Stěžovatel je v podané kasační stížnosti přesvědčen, že naplňuje podmínky poskytnutí mezinárodní ochrany, neboť má odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu, s ohledem na jím uplatněné skutečnosti tedy patrně zejména z důvodu náboženství, popř. pro zastávání politických názorů. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávním, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.5. 2008, č. j. 9 Azs 25/2008 - 83). Na pozadí výše uvedeného Nejvyšší správní soud souhlasí s postupem správního orgánu, když v dané věci dospěl k závěru, že stěžovatel nenaplňuje důvody pronásledování, neboť jednorázové osamocené nahodilé napadení muslimskými vojáky nemělo charakter pronásledování z důvodů náboženství (viz níže odkaz rozsudek NSS č. j. 7 Azs 12/2008 - 98 z 24. 4. 2008) a v případě napadení Mladými patrioty se nejednalo o zastávání nějakých politických názorů, ani jiného azylově relevantního důvodu. V tomto směru lze poukázat pro příklad např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2007, č. j. 9 Azs 33/2007 - 78, který vyslovil, že ojedinělé útoky příslušníků nějakého hnutí v zemi původu namířené proti osobě stěžovatele, nemající přímou souvislost s jeho rasou, národností, náboženstvím, se zastáváním určitých politických názorů ani s jeho příslušností k určité sociální skupině, nejsou důvodem postačujícím k udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Ohledně nezbytnosti určité intenzity a charakteru ústrků, aby je bylo možno nazvat pronásledováním ve smyslu zákona o azylu, velmi pečlivě a podrobně judikoval v azylově závažnější situaci Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 7 Azs 12/2008 - 98 z 24. 4. 2008, na který tímto Nejvyšší správní soud odkazuje. Pro účely řízení o udělení azylu je v každém případě nutno pečlivě posuzovat, zda konkrétní formy negativních reakcí žadatelova okolí či orgánů státní moci dosáhly jednotlivě či ve svém souhrnu takové intenzity, aby je bylo možno považovat za „pronásledování“ ve smyslu § 2 odst. 7 zákona o azylu. „Opatření působících psychický nátlak“ je přitom z hlediska vyžadované intenzity negativních reakcí okolí či orgánů státní moci nutno poměřovat dalšími, v citovaném ustanovení výslovně uvedenými azylově relevantními hrozbami, a sice „ohrožením života nebo svobody“. Újma hrozící žadateli o azyl v důsledku opatření působících psychický nátlak jistě nemusí být obdobně závažná jako újmy spočívající v ohrožení života nebo svobody, musí však být s nimi aspoň typově srovnatelná. Nepostačí tedy, půjde-li o pouhou sérii příkoří, byť v jednotlivých případech i vcelku intenzivních, pokud tato příkoří ve svém celku nedosáhnou takové intenzity a systematickosti, že u dotčené osoby ve zcela zásadní míře snižují kvalitu prožívání života, berou jí životní perspektivu a vyvolávají v ní silný pocit celkové bezvýchodnosti a beznadějnosti její situace. Ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany NSS odkazuje na konzistentní judikaturu např. na usnesení NSS z 9. 4. 2008, č. j. 2 Azs 6/2008 - 43. Pobřeží slonoviny rozhodně nelze považovat za demokratický právní stát, kde by docházelo k dodržování základních lidských práv a svobod (jak je zřejmé z řady zpráv a informací o této zemi, které jsou obsaženy ve správním spisu), nicméně tato samotná skutečnost nestačí pro udělení mezinárodní ochrany žadateli, který v zemi

původu neměl azylově relevantní problémy, zvláště za situace, kdy žadatelem uplatněné důvody nevyvolávají riziko postížení v případě návratu. Navíc správní orgán i soud popsali zlepšující se situaci v zemi (posílení bezpečnosti v zemi, odzbrojování a rozpuštění milic apod.) Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2004, č. j. 2 Azs 12/2004 - 40, je udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu vázáno na objektivní přítomnost pronásledování jako skutečnosti definované v § 2 odst. 6 citovaného zákona (poznámka: oproti citovanému judikátu se jedná o § 2 odst. 7 téhož zákona ve znění platném ke dni rozhodování správního orgánu) nebo na odůvodněný strach z této skutečnosti, a to v obou případech v době podání žádosti o azyl, tedy zpravidla v době bezprostředně následující po odchodu ze země původu. Překážka vycestování se naopak vztahuje k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele o azyl do země původu, tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím v odlišném čase.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji. O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Není o něm třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. července 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdlil
předseda senátu